



ఎత్తతిక్కలు

అది పట్నంకాదు. అలాగని అది పల్లెటూరు మాత్రం కాదు. పెద్ద పల్లెలాంటి చిన్న పట్నం. అయినా దానికో చరిత్ర వుంది.

అధికారంలోవున్న అమాత్యులవారు ఆ వూళ్ళోనే అవతరించారు. వారికి ఓట్టిచ్చి అధికారం హస్తగతం చేసిన అధిక సంఖ్యాకులైన ఆకలి మనుషులున్నారు. వాళ్ళని నిత్యం దోచుకుతినే అల్ప సంఖ్యాకులైన అజీర్తి ప్రభువులున్నారు. వీళ్ళకు రోగాలొస్తే నీళ్ళూ (అఫ్కోర్స్ ఎర్రనీళ్ళే!) మందులూ ఇచ్చేటందుకు ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం వుంది. అది జనరల్ హాస్పిటల్ లా పెద్ద భవంతిలో వుంది. అందులో మందులమ్ముకోడానికి మంచిమంచి డాక్టర్లున్నారు. వాళ్ళమ్మే మందులు కొనుక్కోడానికి అనతి దూరంలోనే పెద్ద పట్నం వుంది. రాకపోకలకి రైలుబళ్ళున్నాయి. అవి ఆగటానికి ఆ వూళ్ళో స్టేషన్ కూడా వుంది. అక్కడ అడుక్కోడానికి భారత దేశపు ముద్దుబిడ్డలు కోక్కాల్లులు.

ఆ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రంలో పురుళ్ళుపోయడం ఎప్పుడూ వినలేదు. పురుళ్ళు రాకుండా చేసేందుకు మాత్రం పెద్ద విభాగంవుంది. వాటి గోడలనిండా ఎఱ్ఱ త్రికోణపు ముద్రాంకితాలూ, ఇద్దరి పిల్లల తల్లి దండ్రుల పోస్టర్లు వున్నాయి.

అక్కడ కుటుంబ నియంత్రణ వారోత్సవాలు జరుగుతున్నాయి. పిల్లలు పుట్టినందుకు ప్రజలూ (ధనికులు మాత్రమే) పుట్టకుండా చేస్తున్నందుకు ప్రభుత్వమూ ఉత్సవాలు చేసుకొనటం పరిపాటి అయింది. అందుకే ప్రజల సొమ్ముతో ప్రభుత్వ తీర్థంలా వెలుగుతోంది ఆ వూరు.

ఆ భవనం నేత్రపర్వంగా రంగురంగుల కాంతుల్తో రంగరించుకుంది. డాబా అంచులమీద రంగురంగుల విద్యుద్దీపాలు పరుగులెడుతున్నాయి. అవి దీవనుంచిరాలిన దిక్కులేని చుక్కల్లా వున్నాయి. ద్వారం దగ్గర పెద్ద స్వస్తిక్ చక్రం తిరుగుతోంది. దానిక్రింద ఆపరేషన్ అంటే అదిరిపోతున్న అర్చకుడి హృదయ స్పందనలా ఎఱ్ఱ త్రికోణం వెలుగుతూ ఆరుతూ వుంది. పుట్టవల్సిన పిల్లలు పుట్టకుండా, వాళ్ళు పుట్టిన రోజు సామూహికంగా చేసుకుంటున్నట్లుంది ఆ వాతావరణం.

లోపల డాక్టర్లు హడావుడిగా తిరుగుతున్నారు. వాళ్ళ గుండెలు 'లక్ష్మీలు-సాధనలు, లక్ష్మీలు-సాధనలు' అని కొట్టుకుంటున్నాయి.

'మంత్రీగారి స్వంతవూరులో కనీసం ఆరువేలయినా టార్జెట్ కావాలి. లేకుంటే వారికి తీరని అవమానం అంటున్నారు' పెద్ద డాక్టరు ప్రకటన.

'అవును. ఇంకా రెండు వందలయినా కాలేదు' వ్రేలి ముద్రల వోచర్లు తిరగేస్తూ గుమస్తా సమాధానం.

టార్జెట్స్ ! ఎచ్చీవ్ మెంట్స్ !! టార్జెట్స్ ! ఎచ్చీవ్ మెంట్స్ !!

‘వెళ్ళండి ఊరిమీదికి...’ శివమెత్తినట్టు అరిచాడు డాక్టర్.
డాక్టర్స్, బోకర్స్, ప్రమోటర్స్ - కదిలిందొక మంద.
ముక్కోణపు రాజముద్రకలున్న వేన్లు (Vans) పరుగు
లెట్టాయి.

హిరోషిమా మీద అణుబాంబు పడినట్లు దుమ్ము గగనా
న్నంటింది.

* * *

వేళగాని వేళకు వచ్చినట్లు రైట్ టైమ్ కు వచ్చింది రైలు.
ప్రయాణీకులు పల్చగా వస్తున్నారు బయటికి.
బిచ్చగాళ్లు మాత్రం బిజీగా తిరుగుతున్నారు.

‘ఆకాశవోణీ వార్తలు చదువుద్ది వెంకటేశు - ఆంధ్రలో పోరి
గాళ్ళ నమ్మే. రైల్వోళ్ళకి బయమేసి రైట్టయిమ్ము వచ్చిను - దొరా
ధరమం.’

‘బెజవాడలో సోడాల యిద్దం. తాగనాకి సోడా దొరక్క గుడుం
బకి గిరాకీ - అమ్మా ఒక పైస’.

ఒక పైసా అయినా పడిందోలేదో, ప్రయాణీకులు మాత్రం
వెళ్ళిపోయారు.

‘ఇయవ్వ ! ఓ పైసయినా రాలేదియాల’ గట్టిగానే అన్నాడు
వెంకటేశు.

వేన్ ఒకటి దుమ్ములేపుకుంటూ వచ్చి ఆగింది.
వార్తలు చదువుకుంటూ పరుగెత్తాడు వెంకటేశు.
నలుగురు వేన్ నుంచి దిగారు.

‘బాబూ ధరమం’

‘ఎన్ని పైసలు గావాలా నీకు’.

‘నరసింబాబే అడగలేదు. మీరేంటి దొరా దరమానికి సీలింగెడ్డన్నారు.’

‘హారి నీ ... అయితే అయిదు రూపాయలు’

‘అమ్మ బాబోయ్ ! అయి నిజం పైసలేనా జపాను కాయితాలా?’

‘నిజం పైసలేరా కారెక్కు’

అతనెక్కలేదు. ఎక్కించబడ్డాడు.

○ ○ ○

ఆఫీస్ లో చిత్తగు ప్తుడి వారసుడు.

‘ఇక్కడ వేలిముద్ర వెయ్యి.’

‘అయ్యోవ్ . . నేనెయ్యి’.

‘పైసలొద్దా ?’

‘కావాల.’

‘అయితే పట్టు వేలు’.

‘ముద్ర మాత్రం వెయ్యి’

‘ఏం, తెగులా ?’

‘వీలు ముద్దర లేసి మా అయ్య నన్ను రోడ్డుమీది కొగేసిండు.’

‘నువ్వెవ్వళ్ల నీ ఒగ్గెయ్యక్కర్లా’.

‘నేనెయ్యి...’

‘నువెయ్యెదు లే...’

అతనే వేలిముద్ర వేశాడు.

‘తీసి కెళ్ళండిరా వీణ్ణి.’

యమకింకరుల్లాంటి నలుగురు తోటీలు వెంకటేశుని ఆపరేషన్

దియేటర్ కు ఈడ్చుకుపోయారు. అది మయనభో, మాయలోకమో అని
పించింది అతనికి.

దేవతవేషం వేసుకున్న రాక్షసుడిలా నుంచున్నాడు డాక్టర్.

‘ఊ బల్లెక్కు.’

‘బల్లెందుకు దొరా?’

‘ఆపరేషన్ కు.’

‘పైసలిస్తామని తోలుకొచ్చి ఆపరేషనేంటిదొరా’

‘ఆపరేషన్ ముందు, పైసలు తర్వాత.’

‘నే బీమారోణ్ణి గాను.’

‘ఇది బీమారాపరేషన్ గాదు. బిడ్డలు పుట్టకుండ’

‘నాకు పెళ్ళంలేదు.’

అనుమానంగా చూశాడు డాక్టర్.

‘ఏం పనిచేస్తావు’

‘రేడియం వార్తలు నడుపుతా’

‘ఎ స్టేషన్లో’

‘రైలు టేసన్ లో’

డాక్టరు నెత్తికొట్టుకున్నాడు.

‘ఎవరక్కడ. ఆ ప్రమోటర్ని పిలు’

వచ్చాడు.

‘ఏవీటి! బ్రహ్మచారిని, అందులోను బెగ్గర్ని తెచ్చావు’.

‘ఉభయ తారకం సార్’

‘బెగ్గర్ మహారాజులు బ్రహ్మచారులుగానే వుండిపోరు సార్.

వాళ్ళకీ నరాలకి ఆకలై నప్పుడు బేగం సాయిబాలు వుంటారు, పిల్లలు
పుడతారు. పుట్టినవాళ్ళు గతి తప్పకుండ వాళ్ళ సామ్రాజ్యానికి వార

సులై కూర్చోంటారు. అందుకే ఉభయతారకం సర్. మనకి టారెట్స్ వాళ్ళకి పైనలు. ఆసలు నన్నడిగితే మొట్టమొదట బెగర్ పాప్యూలేషన్ అరికట్టాలి సర్. అప్పుడే తలసరి ఆదాయంలో లీకేజెస్ నిల్చి పోతాయి' అన్నాడు ప్రమోటర్ గా బ్రతుకు వెళ్ళబుచ్చుతున్న టి గ్రేట్ ఎకనమిస్ట్.

డాక్టర్ కి ఆ సాహిత్యం అర్థంకాలేదు. అర్థమైనట్లు కన్పించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

'కానీయండి సార్, వెళ్ళిపోయాడు.

'ఎత్తండి వీణ్ణి బల్లమీదికి'

తోటిలు సాయంపట్టేశారు.

శవంమీద కప్పినట్లు అతనిమీద లివెన్ కప్పారు.

రెండుసార్లు లేవబోయాడు వెంకటేశు. తల బల్లకేసి నొక్కినట్టారు.

గాజుల గలగలరెరుగని వెంకటేశు 'వాన్' మీద కత్తులు కదంతొక్కాయి.

పురుడు కష్టమైన ప్రీ నొప్పుల్లో అరిచినట్లు కెవ్వమన్నాడు.

ఆ తర్వాత నృసవానంతరం నిట్టూర్పులా నీరసంగా మూలిగాడు.

* * *

రికెట్ పేషెంటులా ఆఫీస్ గదిలోకి నడిచి వచ్చాడు వెంకటేశు. రెండురూపాయలు అతని చేతిలో పడ్డాయి.

'అయిది స్తవన్నారూ?'

ముద్దరెయ్యలేదు గామరి'

'యేస్తా'

‘ఇప్పుడొద్దులే పో...’

○ ○ ○

రాత్రి ఎనిమిది గంటలయింది. కాళ్ళీడ్చుకుంటూ వచ్చి పీరు సాయీబు మాంసం క్రోట్టుదగ్గర కూలబడ్డాడు వెంకటేశు. గుంటూరు కారం కూరినట్లు మండుతోంది గాయం. కట్టు చేతితో తడుంకొన్నాడు. తడిగా తగిలింది. చూసుకున్నాడు. ఎట్ట త్రికోణం కంటె మిన్నగా వోడుతోంది నెత్తురు.

వుండు సూదుల్తో పొడుస్తున్నట్లుంది. ‘డాక్టరిప్పుడే ఆపరేషను మరూ చేసిండా, లేక పీరుసాయీబు మేకల్వారక్క నన్నే కోసేస్తన్నడా’ అనుకున్నాడు.

మూలుగుతూ మూసిన షట్టర్స్ ప్రక్కన ఒరిగాడు. బాధ పెరుగుతున్నది. నడ్డిమీదనుంచి కారెళ్ళిన వూరకుక్కలా గిలగిల లాడాడు. తట్టుకోలేక లేచి కూర్చున్నాడు. ఎదురుగా నర్సింగ్ హోమ్ కన్పించింది.

వెంకటేశుకు ఆ ర్హతలేని ఆలోచనొచ్చింది. మెల్లగా లేచాడు. అక్కడున్న పేషెంట్లంతా ఆకలెరుగని అదృష్టవంతులే. క్రింద ఒక మూల ఒదిగి కూర్చున్నాడు.

పక్షిపాతం ఎరుగని మానవాతీతుడిలా అతణ్ణి వరుసప్రకారం పిల్చాడు డాక్టర్. ‘ఏం జబ్బు?’ డాక్టర్ లానే అడిగాడు.

వెంకటేశు పేషెంటులా చెప్పలా. తనపైన హత్యావ్రయత్నం జరిగినట్లు కంప్లెయింట్ చేశాడు.

‘ఇది పోలీస్ స్టేషన్ కాదు. నీ బాధేమిటో చెప్పు.’ చెప్పాడు.

కట్టువిప్పి చూశాడు డాక్టర్. నెత్తురు ప్రవిస్తున్నది. కుట్టు కూడ వేసినట్లు లేదు.

‘ఆపరేషన్ సరిగా చేయలేదు. మళ్ళా చేసి కుట్టు వేయాలి. లేకుంటే సెప్టిక్ ఆయి అన్యాయంగా చచ్చిపోతావు.’

వెంకటేశు ఏడుపు లంకించుకున్నాడు.

‘‘ఎం పనిచేస్తావు?’’

‘రె లేసన్ లో అడుక్కుంటా దొరా’

‘పైన లెన్ని వున్నాయి?’

‘రెండు రూపాయలు దొరా’

‘నా ఖజు పాతిక రూపాయలు తెల్సా?’

‘గులాపోణ్ణి దొరా సచ్చిపోతన్నా’ కాళ్లు పట్టుకున్నాడు.

కాళ్లు వెనక్కి లాక్కుని ‘ఇది ధర్మానుపత్రికాదు. పైనలిచ్చే వాళ్ళకే ఇక్కడ వైద్యం. వాళ్ళెన్ని పైనలిచ్చారు’

‘రెండూరూపాయ లిచ్చినుందొరా’

త్వరగా కట్టు కట్టేశాడు. తలుపు తెరచి ‘ధర్మానుపత్రికెళ్లు’ అని బయటికి నెట్టి ‘యస్ .. నెక్ట్స్’ అన్నాడు.

* * *

అర్ధరాత్రి. వీధిలో దీపాలు పేదవాడి ఆకల్లా వెలుగుతున్నాయి. స్టేషన్ లో రై లాగిన చప్పుడయింది. లేచి వెళ్ళటానికి ప్రయత్నించాడు. నరాణి స్వాధీనం తప్పినట్లయింది ‘అమ్మా’ అని కూలబడ్డాడు.

వీధిలో గస్తీ పోలీస్ దృష్టి అతనిమీద పడింది.

‘రేయ్.. ఎవడా నువ్వు’

‘నేను దొరా... నీ బాంచను’ అన్నాడు మూలుగుతూనే.

‘బడాచోర్ ఇక్కడెందుకు తొంగున్నావ్ ?’

‘పెయ్యి బాగులేదోరా’

‘తెత్... దొంగ... లే ఆడనుంచి’

కుక్కని తన్నినట్లు తన్నాడు.

‘నచ్చినా దొరా’ అని అరిచాడు.

‘చల్. ఈడనుంచి పోజే...’

‘లేలేను దొరా ... ఆపరేసనెసిను’

‘నీకేం ఆపరేషన్...’

‘నర్కారాపరేషన్ దొరా’

‘అయితే పైసల్ దండిగుంటయే’

దుప్పట లాగి బట్టలన్నీ వెతికి నంచి బయటకు తీశాడు.

‘తూత్... రెండు రూపాయిలా’ జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

‘అకలేస్తున్నది. ఆ పైసలియ్యి దొరా ?’

‘ఏం దమా కరాబయిందా. జవానిచ్చుకున్న పైసల్ వాప సిమ్మంటవు’ ఒక్క తన్నుతో ముందుకు బోర్ల పడ్డాడు వెంకటేశు.

కాని స్టేబులు ఇనపదెక్కలు మ్రోగించుకుంటూ నిష్క్రమించాడు.

అలాగే బోర్ల పండుకున్నాడు వెంకటేశు.

గాయం కత్తితో కెలికినట్లయింది.

కట్టులోపల ముళ్ళపంది వెంట్రుకలు విప్పి గిరగిరా తిరుగు తున్నట్లు అవ్యక్తమైన సలుపు.

మేధస్సు పనిచేయటం మానుకుంది.

మైకం వచ్చి కళ్లు మూసుకున్నాడు.

వాతమో మరేదో... క్రమింది.

దూరంగా ఎక్కడో తీతువు కూసింది.

